

„EMMA” Elfelelt Magyar Múemlékekért Alapítvány
2090 Remeteszlós, Banka u. 24.
kapcsolat@magyarmuemlek.hu
http://magyarmuemlek.hu
Tel.: 36-30-2113182

Árpád-kori emlékeink Nyugat-Dunántúlon I. (Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala, Burgenland)

Épített emlékeink ápolásáért és a műemlékvédelem elismertségéért tenni akarók adójának 1%-át fölhasználva válogatta, fotózta és szerkesztette az „EMMA” Elfelelt Magyar Múemlékekért Alapítvány 2024-ben. Köszönjük a támogatást az Ikontent Digital Europe Kft. munkatársainak.

Böde-Zalaszentmihályfa

Az egyhajós, egyenes szentélyzáródású templomot 1220 körül építették, majd a XIII. század végén átépítették. A nyugati bejárat bélétes, fonottdíszes. Az ívmezőben még kivehető az Agnus Dei. A hajón, a szentélyen és a tornyon román stílusú ablakok. A karzat alatti konzolokon középkori faragványok.

Döröske

A XIII. századi templomot a XIX. század végén újjátették föl (nyugati főbejárat és új oldalablakok). A déli bélétes, befalazott kapu és fölötte a szintén befalazott, félköríves lőrésablak eredeti. Eredetiek a szentélyablakai is. A szentélyen féloszlopok, valamint az egykor körbefutó félköríves és fogazott díszítésű párkány maradványai látszanak.

Góborfalva (Burgenland)

A XIII. sz.-i körtemplom nyugati oldalát elbontva a XIV. sz.-ban építették hozzá a hajót. Tornya XX. sz.-i. Hajójában XIV., bejárata fölött XVI. századi freskók. A szentélyablakai különböző magasságban vannak, és eltérő rézsűmélységűek, a fény járásának megfelelően. Különleges akusztikájának köszönhetően a hang mindenfelé egyformán terjed, és a hangforrás iránya nem érzékelhető.

Hévíz-Egregy

A XIII. sz. közepén épült templom eredeti, fogdíszes, kősisakos tornyán kettős és hármás ikerablakok, alján az eredeti csúcsíves kapu befalazva. A hajóban ülőfülkék, fölöttük befelé és kifelé szélesedő tölcserablakok. A hajónál keskenyebb, köríves boltozatú szentélyén hasonló ablakok. A hajó déli falán két duplasávós felszentelési kereszt.

Ják (Szt. György templom)

Az 1210-1256 között épült, háromhajós, román-koragót katedrális a XV. sz.-ban észak felé bővítették. A barokk-korban és a XIX. sz.-ban többször fölújították, 2023-ban renoválták. Nyugati homlokzatán díszes, koragót bejárat, faragott oszlopbélétekkel. Fölötte apostoli galéria. A főapszisban és a déli torony aljában eredeti falképek. A torony sisakjai nem eredetiek.

Ják (Szt. Jakab kápolna)

A román stílusú, négykaréjos kápolna a katedrálissal egy időben épült. Alsó szintje csontház, a felső istentiszteleti hely volt. Ikerablakai a gömbdísztésen kívül egyszerűek. A padlóburkolatban jelezték a korábbi rotunda alapjait.

Kallósd

1260 körül, kő alapzatra, téglából épült, csúcsíves falfülkék tagolta kerek temető-kápolna. A hajóhoz csúcsíves diadalívvel kapcsolódó, patkóalakú szentélye, csúcsíves, tölcserbélétesű kis ablakai és harangalakú kupolaboltozata van. Az északi falban a hajóból lépcső vezet a fából készült kórusba. Külsőjét sűrűn elhelyezett lizénák tagolják. Tornya későbbi.

Kehidakustány-Kehida

A temetőben álló, XIII. sz. közepéről származó templom szabálytalan négyszög alakú hajójához félköríves szentély csatlakozik. Félköríves déli kapuja fölött farkasfog-tégladisz és 2 román ablak látható. A XIX. sz.-ban a Deák család sírboltja lett.

Kehidakustány-Kustány

A XIII. sz. első felében épült téglatemplom nyugati falának maradványa a falu határában áll. Megmaradt még a kapu, fölötte a torony csonkjája, két oldalán csúcsíves vakívsor-töredékekkel, valamint a déli és északi falból egy kevés rész.

Magyarszecsőd

A XIII. sz. első feléből származó, későromán templomban XVII. sz.-i, ornamentális festés. A keleti oldalon kereszték és árkádok, ferde, részben csúcsíves lizénasor, a délin és a szentélyen részben csúcsíves vakárkádok. Az oszlopbélétes, szalagfonatos díszű kapu fölött freskó. A torony XIX. sz.-i. Oltára XVII. sz.-i, népies barokk.

Németújvár (Burgenland)

Az 1200-1230 közöttre datált templom minden bizonnyal jóval korábból származik. Ezt mutatja pl. a hajó közel négyzet alakú formája és tégláinak mérete, melyek a IX. sz.-ra voltak jellemzők. A hajó északi homlokzatát fogazott párkánnyal és sávokkal díszítették. Az északi falban kis szentségtartó fülke, a déli oldalon félköríves résablakok.

Őriszentpéter

Az 1230 körül épült, román stílusú templomot a XV. sz.-ban a szentélyt elbontva, gótikus stílusban bővítették. A falon kívül eredeti freskónyomok, belül későbbi föliratok. XIII. sz.-i a fűrészfogas profilokkal díszített, bélétes kapu, a különböző méretű résablakok és a torony ikerablakai. A félköríves szentélyen gótikus ablak.

Őrisziget-Vasvörösvár (Burgenland)

A szabálytalan alaprajzú, kora Árpád-korban épült templom legrégebbi része, az apszis, feltehetően még régebbi, míg hajója XVI. századi. A különleges (a középkorból és a reformkorból származó) belső festések szokatlan módon a szószéken és az oltáron is megjelennek. Érdekes, hogy a XVIII. századi madonna zsinóros magyar ruhát visel.

Rábatöttös (Gutatöttös)

A XIII sz. elején épült, koraromán templomot a XIV. sz.-ban kora gótikus stílusban bővítették. Egyszerű, lépcsős bélétes, kissé ferde, íves kapuja fölött szokatlan, csúcsosan záródó fogadisz. A vakárkádoknak is csúcsba futó fogazott díszítése van. A küszöb belül egy átfaragott XIV. sz.-i sírkő.

Teskánd (Ilonamajor)

A XIII. századi templom XIV. századi, román stílusú tornyának csúcsos lombard ívei alatt gömbös háromszögek. Széles, kosáríves kapuja fölött, a cseppdíszes vakívsor alatt befalazott körablak. Kívül falsávós tagolás, belsejében a hajó északi és déli oldalán csúcsíves falfülkék. A XVIII. sz.-ban átépítették.

Zalaszentgyörgy

A XIII. sz. közepén épült templom hajója román, XV. sz.-i, boltozott szentélye gótikus stílusú. A hajón ívsoros párkány, alatta román tölcser-, a szentélyen mérműves koragót ablakok. A torony alatt rekonstruált, fonott bélétes kapu. Belül fa orgonakarzat, valamint gótikus és barokk freskók.

